

גחלים שעממו, נחלשו וכבו מעט, או שנתן עליה נעורת של פשתן דקה, הרי היא הכירה, נידונית בקטומה באפר, ומותר להשהות עליה.

ומוכח, שמותר לסמוך לכירה שאינה גרופה. (36)

אמר רב יצחק בר נחמני אמר רב אושעיא:

קטמה, את האש, וחזרה והובערה, משהין עליה חמין שהוחמו כל צרכן, ותבשיל שבישיל כל צרכו. ואף על פי שבטלה הקטימה. אבל אסור להשהות עליה חמין ותבשיל שלא נתבשלו כל צרכן. (37)

ומפרשת הגמרא: שמע מינה מדרב אושעיא, ב-ז ב-ז שלהניח תבשיל המבושיל כל צרכו, והוא מצטמק [מוסיף להתבשל] ויפה לו [ניחא

לחזרה לחנניא.

ומדברי בעל המאור והרשב"א מבואר, שההיתר לסמוך לכירה שאינה גרופה אינו דומה להיתר של גריפה וקטימה, שהרי בגרוף וקטום מצינו חילוק בין שהייה לחזרה לענין תוכה, ועל כרחך שסמיכה אינה דומה כלל לדיני בישול על גבי כירה, ואם הותרה שהייה מותר גם חזרה. ואפשר שזוהו מקור דברי הדגול מרבכה שלמאן דאמר לשהות תנן מותר להחזיר בסמיכה, ולמאן דאמר להחזיר תנן מותר להחזיר אפילו לכתחילה בשבת, שכן אם סמיכה אינה מוגדרת כבישול בכירה אפשר אפילו להחזיר לכתחילה בשבת.

36. ויש לדרוך, האם אפשר לסמוך תבשיל שהוא פחות ממאכל בן דרוסאי, ומדברי התוס' ד"ה מהו מבואר שהספק הוא האם מותר להשהות פחות ממאכל בן דרוסאי, ולפי זה למסקנת הגמרא מותר, אבל הראשונים לא כתבו כן, ובמשנה ברורה [רנג טז] קדרה הסיק שמותר להשהות בפחות ממאכל בן דרוסאי, אבל מסתבר שלהחזיר מותר רק ממאכל בן דרוסאי ואילך.

וראה בסוגיית הגמרא להלן לח ב ראייה נוספת שמותר לסמוך לכירה שאינה גרופה.

37. לדברי התוס' בתחילת הפרק שאין חילוק

דאמר לשהות תנן, שכן נאמר בה מפורש: "ואין מקיימין אלא אם כן גרופה וקטומה". ואם כן מותר להשהות רק על כירה גרופה וקטומה. וכן מוכח מכאן שהספק הוא רק למאן דאמר לשהות האם מותר לשהות בסמיכה, אבל אם נפרש שהספק הוא גם האם מותר להחזיר [לתוס' בין אם לשהות תנן ובין אם להחזיר תנן, ולהרשב"א רק אם להחזיר תנן], כיצד אפשר להוכיח מברייתא זו שאפשר להחזיר בסמיכה, והרי הברייתא דיברה רק על דין שהייה ושמא רק להשהות הותר ולא להחזיר.

והרמב"ן ביאר, שראית הרי"ף היא מכך שהגמרא לא דחתה את הראיה דלמא לסמוך בשהייה תנן הרי שכל הספק מעיקרא היה רק על שהייה ולא על חזרה.

ובעל המאור השיב על דברי הרי"ף, שאין ראיה שצריך להשהות על כירה גרופה, שכן אפשר שברייתא זו היא אליבא דרבי יהודה דווקא שהצריך שהייה בגריפה וקטימה, אבל אין הלכה כמותו, וכן אפשר שהספק הוא גם האם מותר להחזיר בסמיכה, וראית הגמרא מהברייתא היא, דכשם שלרבי יהודה הותר להשהות בסמיכה כמו כן לחנניא הותר להחזיר בסמיכה. וכן כתב הרשב"א.

והרמב"ן ורבינו יונה דחו שאי אפשר לומר דמשהייה נלמד לחזרה, שכן חזרה חמורה משהייה, ואי אפשר ללמוד משהייה לרבי יהודה